

EVALUATIE OUD & NIEUW 2018 / 2019

BRANDWEER

Rotterdam-Rijnmond

Woord vooraf

De jaarwisseling van 2018 naar 2019 was een heftige nacht en vraagt veel van hulpverleners. Van de VRR wordt verwacht dat zij zich goed voorbereidt op de grootste inzet van het jaar en dat doet zij dan ook.

Alle disciplines binnen de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond hebben zich maximaal voorbereid op de oud & nieuwviering 2018-2019. Deze evaluatie richt zich primair op de brandweerinzet en is bedoeld voor de (brandweer)organisatie om volgend jaar nog beter te kunnen presteren.

Goed presteren vraagt ook om hulp en inspanning van de betrokken gemeenten. Uit de cijfers van dit jaar blijkt onder meer dat de meldkamer op volle capaciteit heeft gedraaid en dat er desondanks meerdere prio-1 meldingen in de wacht hebben gestaan. En dat terwijl alle prio-2 meldingen al werden afgevangen door apart ingerichte meldkamers (decentrale meldkamers) die regulier niet worden ingezet.

Uit de evaluatie blijkt ook dat de VRR haar taak goed en zorgvuldig voorbereid en uitvoert. Ondanks deze zorgvuldige voorbereiding en inzet van maximale capaciteit is het niet gelukt alle incidenten tijdig en volgens onze bestaande normen te verwerken.

De VRR vraagt daarom expliciet de hulp in van de gemeenten: overweeg wat er tijdens de jaarwisseling gedaan kan worden om het aantal incidenten te beperken. Als er namelijk geen maatregelen getroffen worden, kan een veilige jaarwisseling niet meer gewaarborgd worden.

Feiten en cijfers

Gevoelsmatig was de jaarwisseling van 2018 – 2019 een drukke nacht. De cijfers bevestigen dit gevoel. Voor de analyse van de incidenten is het tijdsframe gekozen van 31 december 2018 21:00 tot 1 januari 2019 06:00. In deze periode zijn honderden meldingen voor de brandweer binnengekomen. De meldkamer had het dit jaar ten opzichte van de voorgaande jaarwisseling een stuk drukker. Dit is voornamelijk een gevolg van het *type* incidenten waarmee de brandweer dit jaar te maken kreeg. Als gevolg hiervan is de werkdruk op de meldkamer en op straat hoog geweest. Onderzoek van de afdeling Informatiemanagement wijst uit dat de brandweer 661 keer is uitgerukt.

Inzet decentrale meldkamers

De binnengekomen meldingen zijn primair verwerkt door de centrale meldkamer van de VRR. Daarnaast zijn er nog drie decentrale meldkamers ingericht in Vlaardingen, Barendrecht en Spijkenisse om:

- De reguliere meldkamer te ontlasten door alle prio-2 meldingen af te handelen.
- Risicovolle gebieden te plotten, zodat eenheden bij uitgifte van prio-2 meldingen niet in gevaarlijke situaties terecht zouden komen.

De decentrale meldkamers worden veelal bezet door brandweermensen met lokale bekendheid. De centralist van de decentrale meldkamer besluit de volgorde van uitgifte op basis van plaatselijke bekendheid. Eenheden worden gekoppeld aan deze incidenten, maar blijven wel inzetbaar voor prio-1 incidenten.

Het exacte aantal verwerkte meldingen op de (decentrale) meldkamers is onbekend, maar het gaat hierbij om nog honderden meldingen bovenop het genoemde aantal uitrukken. De meldkamer heeft grote aantallen incidenten zelf afgehandeld, zonder deze meldingen door te zetten naar de brandweer. Redenen voor het niet doorzetten zijn:

- Misbruik van het alarmnummer / valse meldingen.
- Meldingen die niet bij de hulpdiensten terecht horen te komen.
- Meerdere meldingen voor één incident.

Incidentpiek

De 661 incidenten leverden de grootste belasting van het jaar op voor de uitrukdienst. Gelijkmatic verdeeld over negen uur, rukt de brandweer ruim genomen ééns per anderhalve minuut uit. De incidentdruk tijdens oud & nieuw is echter nooit gelijkmatig verdeeld. In het bijzonder tussen twaalf en drie uur 's nachts neemt de incidentdruk explosief toe. Er is hier sprake van een incidentpiek.

Tussen 31 december 2018 21:00 en 01 januari 2019 08:00 viel ongeveer de helft van alle brandweerincidenten in het tijdsframe van 00:00 en 03:00. Dit komt neer op ruim **één uitruk per minuut** richting een nieuw incident en dit drie uur aaneengesloten. De druk op de meldkamer was in dit tijdsblok

ook het grootst. In totaal kreeg de meldkamer tussen 00:00 en 03:00 om en nabij 450 meldingen te verwerken. Dit komt neer op **ruim één telefonische melding per halve minuut**.

Grote incidenten op een hectische avond

Achter deze cijfers gaat een hele wereld schuil. Naast een groot aantal 'kleine' incidenten, zoals container- of buitenbranden, ontstonden in een tijdsbestek van iets meer dan één uur een aantal grote incidenten. Nog geen halfuur na ingang van het nieuwe jaar ontstaan in een ruim uur (00:24 – 01:47):

- Twee middelbranden (Rotterdam)
- Een grote brand (Albrandswaard)
- Een zeer grote brand (Vlaardingen, GRIP1).

Eerder, vlak voor de jaarwisseling, ontstonden ook nog eens drie middelbranden (21:25, 22:18 en 23:49) in respectievelijk Hoogvliet, Barendrecht en Rotterdam, die tot in het begin van de nacht van het nieuwe jaar inzet van de brandweer vereisten.

De genoemde incidenten vergden allen een langdurige inzet van veel brandweereenheden. In totaal worden zo'n 20 TS'en *min of meer* gelijktijdig ingezet ten behoeve van het bestrijden van dit soort brandincidenten. Het potentieel dat hiervoor dus ingezet moest worden, is zeer omvangrijk. Onprettig is dat vrijwel al deze incidenten vielen rondom en in de incidentpiek. Er was sprake van topdrukke, zowel kwantitatief (aantal incidenten) als inhoudelijk (grote incidenten met een grote inspanningsverplichting).

Van de 661 incidenten waarvoor de brandweer tijdens oud & nieuw uitgerukt is, was er in het overgrote deel sprake van brandincidenten. Hierbij hebben de containerbranden en buitenbranden het merendeel van de incidenten opgemaakt. In totaal 39 branden in een gebouw of woning kwamen voor in de regio. De spreiding van de maatschappelijk gevoelige incidenten was grofweg als volgt:

- Ongeveer 12% voertuigbranden.
- Ongeveer 6% branden in gebouwen.

Georganiseerd potentieel

De brandweer krijgt gedurende de avond/nacht steeds meer moeite om incidenten (tijdig) af te handelen met het nog beschikbare potentieel. Grote hoeveelheden potentieel staan (in sommige gevallen al voor de jaarwisseling) bij een aantal grote incidenten, terwijl elke minuut een nieuw incident de uitruk van een brandweereenheid vereist. Tussen twaalf en drie (in het bijzonder tussen twee en drie) wordt het lastiger om (tijdig) bij alle incidenten ter plaatse te komen.

De brandweer heeft aan de voorzijde grote inspanningen verricht om zich extra te prepareren op de jaarwisseling. Zo werd van tevoren vereist dat elke TS, vrijwillig en beroeps, een gegarandeerde operationele bezetting had van (minimaal) zes personen. Ook andere eerstelijns zelfstandig operationele voertuigen, zoals autoladders (AL), hoogwerkers (HW), haakarmvoertuigen (HA), enzovoort, zijn ingericht op een gegarandeerde maximumbezetting. Verder werd aan de voorzijde besloten om met vrijgestelde duikers te werken, om zo de drie TS'en van Capelle aan den IJssel,

Schiedam en Spijkenisse volledig te bemensen (zonder springbemanning). Al het beroepspersoneel is ingezet: er zijn geen verlofaanvragen gehonoreerd.

Vrijwillige eenheden hebben zelf de keuze mogen maken tussen het wel of niet kazerneren van de vrijwilligers. Kazerneren betekent dat vrijwilligers op de kazerne zelf verblijven, om zo een 1-minuutsuitruk te organiseren.

In Rotterdam-Noord werd, zoals al een aantal jaren, op het politiebureau Marconiplein een extra TS6 georganiseerd. In Rotterdam-Zuid werden de collega's werkzaam op de SI-voertuigen van de Keijenburg en Albert Plesmanweg samengevoegd met extra personeel tot een extra TS6. Ook deze maatregel is in voorgaande jaren reeds toegepast. Deze twee eenheden staan bekend als een 'Evenementen-TS'. Als laatste is er een derde TS6 ingericht in Vlaardingen als gevolg van verwachte bovenmatige drukte. Deze TS6 werd gekoppeld aan de eenheden van de Mobiele Eenheid en de Politie.

Als gevolg van deze voorbereidingen had de brandweer 3 TS'en extra ter beschikking, en vele extra 1-minuuts uitrukvoertuigen. Ondanks alle inspanningen en het aanwezig hebben van alle mogelijk denkbare capaciteit, is de brandweer niet in staat gebleken alle incidenten direct op te pakken en af te handelen. In de bijgevoegde infographic is dit nog een keer weergegeven.

Ervaring gemeenten

De gemeenten spelen een belangrijke rol tijdens de jaarwisseling. Zij bepaalt wat er wordt toegestaan op het gebied van vuurwerk en vreugdevuren. Daarom is ook aan de gemeenten gevraagd hoe zij de jaarwisseling hebben ervaren en dan specifiek gericht op de voorbereiding, de nacht zelf en de nazorg.

De gemeenten die gereageerd hebben op het verzoek zijn erg positief over de samenwerking met de VRR. Volgens de betrokken ambtenaren was er in de voorbereiding ruim voldoende contact en zijn de lijnen vaak kort. Ook was de verstrekte informatie van onze kant duidelijk.

Rotterdam

Vanuit de gemeente Rotterdam worden er twee mogelijke verbeterpunten genoemd, te weten de mogelijkheid om aansluitingen voor de gemeente(n) in het ROC te creëren, zodat vanaf PC's ook op het gemeentelijk netwerk kan worden gewerkt. Het andere punt betreft het afstemmen van de communicatie van de VRR op de gemeentelijke communicatie. De gemeente heeft de behoefte om één integrale boodschap uit te brengen middels de raadsbrief.

Schiedam

Vanuit de gemeente Schiedam is er door middel van een brief van de burgemeester een formele reactie gekomen op het optreden tijdens oud & nieuw. In deze brief roemt hij de grote inspanningen die de brandweer tijdens de jaarwisseling en in de voorbereiding heeft geleverd. Daarnaast zijn er echter met name operationeel punten van aandacht voor de burgemeester. Hij geeft het volgende aan:

1. Er zijn zorgen over het feit dat de gemeente Schiedam over een periode van twee uur geen restdekking genoten heeft;
2. De brandweer is niet in staat gebleken de politie operationeel bij te staan;
3. Er is een wens om lokaal te kunnen blijven beschikken over benodigde middelen en dat dit zou ook lokaal gecoördineerd moet worden;
4. Er is een wens voor aankomende jaarwisseling om minimaal één tankautospuut gegarandeerd beschikbaar te hebben voor gebouwbranden in Schiedam.

Vlaardingen

Vlaardingen had dit jaar een bijzondere jaarwisseling vanwege het ingestelde verbod op het ontsteken van vreugdevuren. Dit heeft vooraf geleid tot grote spanningen met een groep bewoners. Het risico ontstond dat dit tijdens de jaarwisseling zou escaleren. Om dat te voorkomen en om ons hierop voor te bereiden is in de aanloop naar de jaarwisseling veel contact geweest met onder meer de gemeente en de politie.

De jaarwisseling zelf is wat betreft onrust beperkt gebleven, waarschijnlijk door de gecombineerde inzet van de politie, brandweer en ME vooraf en de gezamenlijke inzet tijdens de nacht zelf. Zo heeft de

brandweer tijdens de jaarwisseling samen met de politie een Multi Service Team (MST) gevormd, waarmee door de stad is gereden. Overigens is dit soort teams al meerdere jaren ingezet en is deze ook dit jaar op meerdere plekken in de regio gebruikt, waaronder in Schiedam. De ervaringen met deze combinatie zijn erg positief. De minister van V&J heeft op oudjaarsdag deze combinatie met eigen ogen bezichtigd in een werkbezoek aan Vlaardingen en heeft te kennen gegeven onder de indruk te zijn van de MST. Hij is in gesprek gegaan met hulpverleners en met de burgemeester. Hij benadrukte dat het een goed besluit is geweest te stoppen met de vreugdevuren in Vlaardingen. Ook is er uitgebreid gesproken over het hinderen en bekogelen van hulpverleners met vuurwerk en overige agressie tegen hulpverleners.

Conclusies en aanbevelingen

In deze memo is vooral stilgestaan bij de grote drukte tijdens de nacht zelf en de impact die dit operationeel heeft gehad. Naast deze memo is er ook een uitgebreide interne evaluatie uitgevoerd, die een aantal verbeterpunten heeft opgeleverd. In deze conclusies en aanbevelingen zijn ook een aantal aanbevelingen hieruit opgenomen die van belang kunnen zijn voor (de voorbereiding op) de aankomende jaarwisseling.

Feiten en cijfers

Binnen de VRR is een aantal ontwikkelingen gaande op het gebied van Business Intelligence. Een van de kansen die dit biedt, is een verbetering van de duiding van de cijfers. De eerste testen zijn in volle gang en zijn veelbelovend. Voor volgende jaarwisseling kan de verbetering betekenen dat de cijfers een genuanceerder beeld op de incidenten geeft. Evenwel blijft de verwachting dat er sprake is van onevenredige belasting op capaciteit van de hulpverlening met oud en nieuw gerelateerd aan de belasting over het gehele jaar.

Omgaan met schaarste

Tijdens de grote piek van meldingen op de gemeenschappelijke meldkamer hebben zo'n 4 à 5 prio-1 meldingen in de wacht gestaan. Op dat moment is overwogen om een extra peloton van de buurregio's aan te vragen. Hier is niet voor gekozen omdat ook de buurregio's tijdens de jaarwisseling veel incidenten te bestrijden hebben. Daarnaast was er in onze eigen regio wel capaciteit beschikbaar, maar niet direct op de plek waar dit het hardst nodig was. Onderzocht wordt hoe volgend jaar hierop beter geanticipeerd kan worden, aangezien er ook posten zijn geweest waar helemaal geen incidenten hebben plaatsgevonden. De verdeling van de beschikbare capaciteit blijft een ingewikkelde puzzel, waarbij we tijdens een nacht met topdrukke zoals oud & nieuw nooit een sluitende verdeling kunnen realiseren. Dit blijft onderwerp van aandacht waarmee wij als brandweerorganisatie aan de slag moeten, zowel tijdens oud & nieuw als op structurele basis.

In de voorbereiding naar de volgende jaarwisseling wordt naar alle aandachtspunten gekeken en wordt op basis van ervaring en de beschikbare informatie over risico's een afweging gemaakt op welke manier alle risico's het best gedekt kunnen worden voor alle gemeenten van de Veiligheidsregio. Daarbij roept de brandweer ook de hulp in van de gemeenten om te onderzoeken welke aanvullende maatregelen getroffen kunnen worden om oud & nieuw weer een feest voor iedereen te laten zijn, dus ook voor de hulpverleners.